

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Quis possit in beneficiis pensionem imponere, & ex qua causa. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

¶ 7. In 16 sequentes Andream Barbatiam in cap. ad audientiam, 2. de rescriptis. Moueri possunt primo ex dict. cap. audientiam ibi; recipientes ab eis annuas pensiones, seu alia beneficia pro modo enim alia, similia denotat, & constat ex leg. si fugiunt. ibi, alia pœna, scilicet similia, & tradit Menochius libro primo de arbitrar. question. 80. num. 122. Guerci. de iuram. prima parte cap. 14. num. 2. sine. Ergo denotat pensiones beneficia esse. Secundo, pensio loco beneficij subrogatur, vt contingit in clerico, qui beneficium resignat, referuata sibi aliqua pensio, sed subrogatur sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur. leg. si cum §. iniuriarum. ff. si quis cautionibus. leg. sine sua §. Titia. ff. de conditionib. & demonstrat. & pluribus exornat Anton. Gabriel. titul. de Reg. iuris. conclus. 2. per totam. Tiraquel. de retract. lignag. §. 12. gloss. 1. à num. 12. Tertio, beneficium Ecclesiasticum definetur, vt sit ius spirituale percipiendi fructus, sed pensio concessa in titulum est ius spirituale percipiendi fructus. Quod autem pensio non sit ius perpetuum, sed temporale, non videtur sufficiens esse ad diuersitatem specificam concedendam.

4. Ceterum tenendum est, pensionem Ecclesiasticam beneficium non esse, neque sub illius appellatione venire: sic post alios antiquiores Azor in sum. moral. 2. p. lib. 3. cap. 5. quasi. 2. & lib. 8. cap. 1. q. 4. & Tolet. in sum. lib. 5. cap. 8. n. 2. Gonzales ad res. mens. gloss. 5. §. 5. in princ. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. numero tertio. Et videtur de eisdem in cap. quomodo, de prebendis, in 6. lib. non pensio, sed in beneficiis Ecclesiasticis volumus providere & in Trident. sess. 2. cap. secundo de reformat. vbi pro ordinibus percipiendis diuersimodè loquitur de habentibus beneficium, vel pensionem. Ratione vero probatur: nam beneficium est ius spirituale perpetuum percipiendi fructus ob ministerium spirituale; quia beneficium datur propter officium. At pensio non est hoc modo ius spirituale perpetuum. Tum quia pensionarij vita finitur, & extinguitur, neque in ea datur successio; secus in beneficio, quod morte beneficiarij non extinguitur, sed vacuum est, vt per alios possideri possit. Tum quia spiritualitas iuris, pensionis, & beneficij est diuersa; quia beneficium semper fundatur in spirituali officio, & ministerio. At spiritualitas pensionis non in officio, sed in personæ qualitate fundatur. Non enim pensio concessa in titulum datur ob officium spirituale, tamen si illius datur obligatio ex lege, sed datur in subsidium vite, & alimentum.

5. Neque obstant fundamenta contraria. Ad primum ex cap. ad audientiam, dico dictionem alius, non semper ampliare eandem qualitatem præcipue cum ex subiecta materia aliquid absurdum sequitur vt manifestè constat ex illo Matth. 28. & Marci 15. vbi de Christo Dominus dicitur, cum eo crucifisci sunt alij duo latrones; & ex cap. Nouatianus, septimo. question. prima alios pseudoprophetas, & tradit Glossa caput sedes, verbo maiores, de rescriptis, & ibi Imola n. 11. Felin. n. 6. & alijs allegatis, Thom. Sanchez. lib. 3. de matr. disp. 20. num. 8. Ad secundum nego subrogatam habere eandem qualitatem cum eo, cuius loco subrogatur, tamen illius naturam imitetur, & in prædicta materia est exemplum manifestum in patrimonio, quod ad suscipiendos ordines loco beneficij subrogatur, cum tamen nequaquam beneficium sit. At tertium constat ex probatione nostræ conclusionis ius pensionis esse omnino diuersum à iure per beneficium collato.

§. I I.

Quis possit in beneficiis pensionem imponere. Et ex qua causa.

- 1 Expenduntur cause, ob quas Pontifex potest assignare pensionem.
- 2 Pensio imposta sine causa an valeat. Qui defendat non valere.
- 3 Probabilis est oppositum.
- 4 Quid dicendum de Episcopis? Remissè respondetur.
- 5 Qualiter legatus concessa sit potestus imponendi pensiones.
- 6 Nullatenus absque causa ordinarius, ne legatus imponere valide pensionem potest.
- 7 Pontifex de plenitudine sua potestatis imponere pensionem potest in beneficiis iurisdictionis laicorum absque consensu patroni.
- 8 De Episcopo aliqui affirmant.
- 9 Contrarium est probabilius.
- 10 Explicatur quadam Garc. limitatio.

DE potestate Pontificis nullus diuersimodè dubitare potest, cum potestas ipsam sit bonorum omnium Ecclesiasticorum administratio, cap. 2. de prebendis, in 6. & elem. prima in fine. vt lino pendente. Gigas de pension. quasi. 6. num. 1. Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 274. Quapropter & temporalem, & spirituales pensionem imponere potest, vt probant texus, & doctores relati. Debet tamen iusta causa duci in huius impositione, iusta autem erit, si in utilitatem Ecclesiæ cedat talis impositio, quod semper præsumendum est, dum contrarium

non constat. Gigas questione prima numero quarta. & quasi. 6. num. 7. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. num. 278. Quod si in particulari inquiras causas iustas imponendi pensionem: Respondet pro pensione temporalis debet esse iuramentum aliquod Ecclesiæ faciendum ab ipso pensionario, in cuius stipendium illa fructuum Ecclesiasticorum portio à beneficio sequebatur, vel potest esse seu iuramentum aliquod factum ab ipso pensionario, vel à suis consanguineis, in cuius obsequij gratitudinem illa pensio conceditur. Pro pensione spirituali duplex causa assignatur à doctores, sub qua multiplex comprehenditur, iusticia scilicet, & onerosa. Lucratia, cum ob causam aliquam piam, & honestam referuatur tibi ex alieno beneficio pensio; verbi gratia, quia studiis vacas, hospitalitatem exerceas, honestè viuas, aut alia via de Ecclesiæ esse benemeritis. Onerosa causa; quia sub onere aliquo pensio tibi conceditur, vt contingit, cum conceditur tibi pensio, quia beneficium Possessum resignas, iuxta cap. super hoc de renunciat. vel quia cedis liti, & iuri preteno, iuxta cap. nisi de prebendis vel quia tuum beneficium cum altero minori permutas, cap. ad questiones, de rerum permutat.

2. Dubium tamen est, an pensio imposta à Pontifice abique causa legitima valida sit, & pensionarius licet illam retinere possit? Et quidem si Pontifex putaret legitimam causam adesse, cum tamen non sit, nulla est concessio, quia est contra voluntatem Pontificis, qui nunquam est præsumendus relictus, absque causa beneficia grauare: sic Gigas de pension. quasi. 5. num. 5. Azor 2. part. in sum. moral. lib. 8. cap. 5. quasi. 8. ad summ. Flamin. Parisius lib. 6. de resignat. quasi. 2. num. 7. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. n. 280. At quando certo constat, Pontificem libet sua voluntate ductum voluisse beneficia grauare, & onus pensionis imponere, plures doctores tenent illicitam, & inualidam esse pensionis impositionem, neque obtinentem retinere posse: sic Victor relect. de Simonia. n. 50. & 51. Arag. 2. question. 63. articul. 2. versic. de annuis autem pensionibus. Garbarus de officio legati. lib. 10. num. 286. Eman. Rodrig. in sum. 2. tom. cap. 21. Vega in sum. 2. part. cap. 65. casu 6. Pett. delma 2. part. sum. tractat. 7. cap. 1. & tractat. 12. conclus. 21. Tolet. sum. lib. 5. cap. 83. n. 1. versic. secunda. est. Lullius de iuris lib. 2. cap. 24. n. 204. Gab. Valq. in opus. de benef. cap. 5. §. 3. dub. 11. à num. 68.

Ratio est, quia Pontifex non est dominus beneficiorum neque illorum fructuum, alias sine culpa posset in quemcumque vnum de illis disponere: sed est illorum administrator, & dispensator, iuxta illud Pauli 1. ad Corinth. 4. sic nos existimemus, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Ad dispensator, & distributor ius non habet dispensandi, & distribuendi, nisi quatenus vnum fuerit citi, cuius est dispensator, & distributor. Christus autem dominus, cuius Pontifex est dispensator, & distributor, non consentit in distributione Ecclesiasticorum bonorum, quæ Ecclesiæ nocua sit, qualis est pensio beneficiis absque causa imposita. Ergo inualidè Pontifex illam imponit, & inualidè accipit pensionarius.

3. Ceterum mihi probabilius est, pensionem à Pontifice sine causa impositam validam esse, & secuti à pensionario accipi, tamen illicitè fuerit imposita, & à Pontifice debet reuocari, sic expressè docuit Cordub. lib. 1. q. 9. §. 1. penult. Azor. 2. p. in sum. moral. lib. 8. cap. 5. q. 8. & multis allegatis, Garc. de benef. 1. p. cap. 5. n. 275. Gigas de pension. q. 6. n. 6. & q. 10. Flamin. de resignat. lib. 6. q. 2. n. 131. & 135. Sanchez. lib. 7. de decal. cap. 29. n. 97. Et quidem illicitam esse talis pensionis impositionem est manifestum. Tum quia generalitè est quamlibet actionem sine legitimo fine factam illicitam esse. Tum quia contra rationem est bona Ecclesiæ dispensare extra finem, ad quem fuerunt relicta, sed fuerunt relicta pro bono Ecclesiæ, & in augmentum fidei, & diuini cultus, vt de se constat. Ergo distributio, quæ in bonum Ecclesiæ non credit, qualis est impositio pensionis sine causa, illicita est. Quod autem valida sit, probat quia negari non potest dominium ecclesiasticorum bonorum penes Ecclesiam residere, & consequenter penes Pontificem, tanquam illius caput, & superiorem. Ergo si Pontifex hæc bona alienet, valide alienat, tamen alienationem ipse, & successor r uocare possint, & debeant. Deinde est Pontifex beneficiorum & Ecclesiasticorum fructuum dominus non sit, sed solum dispensator, & distributor, si tamen inter clericos illa bona dispense, valida est talis dispensatio etiam sine causa, quia talis dispensatio non est in substantia contra voluntatem Ecclesiæ, & Christi, si quidem non est dispensatio extra Ecclesiam, sed solum in modo, & voluntate dispensationis est contra voluntatem Christi, & Ecclesiæ. Quod exemptionis est contra voluntatem Christi, & Ecclesiæ. Beneficio promissionis beneficiorum confirmari potest, beneficium enim collatio dignis facta, omittis dignioribus, illicita est, quia est contra bonum Ecclesiæ, & modum ab ipsa præscriptum, at talis collatio valida est; quia non contradicit substantiali eius intentioni, quæ est vt ministris dignis collatio fiat. At si pensio non pro clericis, sed pro laicis imposita sit, Pontifex solum sit Ecclesiasticorum bonorum administrator, si tamen non erit ob rationem in prima sententia dictam, quia

est contra voluntatem Ecclesie talis distributio, & alienatio.

4 De Episcopis est grauis difficultas; an pensionem imponere possint, & qua ratione? Quam difficultatem explicat titulus...

Ex qua resolutione inferitur, idem esse dicendum de potestate delegati a latere in beneficiis, quae ipse conferre potest...

6 Aduerto tamen, quotiescumque ordinarius imponere pensionem potest, id ex iusta causa faciendum est...

7 Rursus est difficultas, an Pontifex, & Episcopus in beneficiis iurispatronatus imponere pensionem possint...

Et quidem posse Pontificem de plenitudine suae potestatis nemini potest esse dubium; quia omnia beneficia, & iurispatronatus illorum Pontifici subduntur...

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars II.

dit expressè Lessius, Azorius & Doctores, in cap. cum dilectus, de iure patronat. & ratio est; quia ij patroni Ecclesiastici non ex fundatione, sed ex gratia Pontificis iurispatronatus obtinuerunt...

2 De Episcopo variant doctores, an illis casibus, in quibus potest pensionem imponere, extendatur eius potestas ad beneficia iurispatronatus; ita vt in illis absque consensu patroni possit pensionem imponere?

9 Nihilominus existimo nequaquam absque consensu patroni, & maxime laici posse beneficio pensionem imponi ab Episcopo: sic Rebuff. in praxi. 3. part. signat. num. 2. & 48. Rochus de iure patronat. verbo honorificum quastion. 3. & ex Parte conlenti Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 359.

10 Limitat Garcia num. 360. nisi magna adesse Ecclesie utilitas; quia tunc potest Episcopus patrono vocato, & rennente, pensionem imponere.

§. III.

Qui beneficiorum pensiones obtinere possunt.

- 1 Qualiter laicus incapax sit pensionis.
2 Non solum tempore nominationis, sed reservationis clericus debet esse.
3 Debet pensionarius habitum clericalem deferre, si pensio 60. ducatos excedit.
4 Ante 14. annos nemo videtur capax Ecclesiasticae pensionis.
5 Illegitimus dispensatus ad clericatum, non obinde censetur ad pensionem dispensatus, vt probabilis asseritur.
6 Inhabilitatus per sententiam ad beneficia, non est inhabilis ad pensiones. Secus si inhabilitatus a consuetudine procedat.
7 Reservatio pensionis excommunicato, aut suspensio facta nulla est.
8 Quid dicendum de irregulari?
9 Qualiter religiosus incapax sit pensionis.
10 Dispensatum ad beneficia censetur probabiliter esse dispensatum ad pensionem.
11 Quid si hanc dispensationem concesserit Episcopus?

VT huic quaestio satisfaciamus, plures sunt difficultates examinandae. Prima, an laicus capax sit pensionis: Pensionem temporalem ob ministerium temporale Ecclesiae exhibitum, vel exhibendum, certum est laico concedi posse; & saepe conceditur, non ab alio nisi a Romano Pontifice, cuius est fructus beneficij a beneficio disingere, & profanos efficere. Quapropter de Ecclesiastica pensione est aliqua difficultas; an valeat si laico concedatur, qui facta concessione clericus efficitur. Ratio difficultatis ea est, quia pensio non est benefici